

ІНСТРУМЕНТИ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Карабін Оксана Йосифівна
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри інформатики і методики її викладання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна
karabinoksana@gmail.com

Удосконалення педагогічного процесу, орієнтація його на підвищення рівня якості системи освіти, можлива за умови переосмислення мети, завдань і методів професійної підготовки майбутніх фахівців комп'ютерного профілю, формування професійно-педагогічних передумов їх професійного саморозвитку й особистісної самореалізації для становлення та реалізації їх як майбутніх професіоналів. Визначальним чинником якісного рівня професійного саморозвитку майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій є формування готовності до безперервного удосконалення цілісної системи професійних знань, розвитку та поглиблення наукової та практичної підготовки до розв'язання поставлених завдань, особистісного удосконалення та постійного професійного творчого зростання. Професійний саморозвиток майбутніх у галузі інформаційних технологій це динамічний процес умотивованого якісного удосконалення своїх знань, вмінь та навичок до професійної діяльності, на якому й ґрунтується цілеспрямоване зростання до інтелектуальної діяльності, свідоме прагнення до підвищення рівня загальнокультурного та творчого розвитку на основі внутрішнього протиріччя, що забезпечує мобільність виконання професійних завдань та особистісного росту. Вирішення цієї проблеми можливе за умови формування у майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій ґрунтовних знань, педагогічних умінь, професійних навичок саморозвитку впродовж життя. [1, с. 155–162].

Проблема професійного саморозвитку майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій у повній мірі ще не розв'язана, але багато її аспектів розглядалися педагогами, психологами, фахівцями з проблеми професійного саморозвитку: питання саморозвитку особистості знайшли відображення у змісті

зарубіжних теорій особистості (А. Маслоу, К. Роджерс); основоположні проблеми професійного саморозвитку стали предметом досліджень Г. О. Балла, І. Д. Беха, С. У. Гончаренка, М. Б. Євтуха, Л. І. Зязюна, Є. О. Клімова, О. Д. Колодницької, Л. Н. Куликова, А. М. Маркової, Л. М. Митіна, Н. Г. Ничкало, О. М. Пехоти, Г. К. Селевко, С. О. Смирнова, І. Ф. Харламова, О. Е. Чудіної та ін.

Професійний саморозвиток є складний, багатогранний, неперервний, свідомий процес, спрямований на становлення, інтеграцію та реалізацію у фаховій діяльності професійно значущих особистісних рис, професійних знань, умінь і навичок [2]. А також як багатокomпонентний особистісно та професійно значущий процес, який засновано на безперервній взаємодії загального й індивідуального, що сприяє розкриттю й усвідомленню своїх професійно значущих особистісних особливостей, адекватному й активному їх використанню у професійній діяльності [3].

Формування професійного саморозвитку майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій пов'язане з цілеспрямованим процесом самотворення суб'єкта та цілеспрямованою орієнтацією на досягнення професійного успіху, реалізацію особистісного потенціалу, кваліфікаційне зростання в професійній реалізованості, високу потребу інтелектуального та професійного розвитку.

При цьому, важливими аспектами професійного саморозвитку майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій є:

— системна інтеграція в освітній процес нових педагогічних інновацій з новітніми інформаційними інструментами спрямованими на модернізацію та забезпечення всебічного розвитку майбутніх фахівців;

— управління інноваціями в системі освіти окремої особистості на реалізацію особистісного потенціалу, розвитку власного професіоналізму та формування професійної дієвості;

— координація діяльності цілісного світогляду майбутніх фахівців із проектуванням стратегії теперішніх і віддалених перспектив та аналітичним плануванням цілей діяльності;

— гармонійне поєднання прогресивної освітньої діяльності та організованості зусиль суб'єкта в напрямку особистісного саморозвитку;

— підсилення мотивації професійного росту та вольової регуляції на самоактуалізацію, самоствердження та фахове самовираження;

— спрямування навчально-пізнавальної та творчої діяльності на самореалізацію механізмів оволодіння функціями професійної діяльності та самоактуалізацію практичних досягнень та відкриття стратегічних здібностей;

— впровадження нових інформаційних технологій, як потужних засобів діяльнісного перетворення особистісних рис, здібностей, професійних знань та вмінь;

— формування власного онлайн-простору та освітнього-інформаційного середовища для активно-якісного перетворення людиною свого професійного рівня, підвищення ефективності самореалізації та самотворення індивідуума на досягнення професійно-значущих цілей, удосконалення індивідуальних фахових знань, вмінь і навичок.

Інструментами формування професійного саморозвитку майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій виступають:

— світоглядна мотиваційна сфера особистісного та соціально бажаного результату та досягнення високого рівня професіоналізму й зростання творчого потенціалу професійних досягнень;

— формування багатофакторного комплексу професійних компетенцій майбутніх фахівців, як необхідного набору конструктивів, що відповідають галузевим стандартам вищої освіти з даної спеціальності, в умовах сучасного соціально-політичного, ринково-економічного та інформаційно-комунікаційного простору, на: оволодіння функціями професійної діяльності та досягнення цілей особистісного, соціального і пізнавального розвитку; досягнення фахової готовності до діяльності та трансформації особистісно-орієнтованої освіти; удосконалення внутрішніх резервів і механізмів самотворення індивідуума; вирішення світоглядних, наукових, навчальних, професійних, комунікативних,

організаційних, пізнавальних, моральних проблем, що становлять зміст освіти та визначають її ціль;

— активізація стратегії до професійної діяльності на розуміння тенденцій і основних напрямів розвитку професійної галузі, удосконалення навчально-пізнавальної діяльності фахівця на формування сприйнятливості до інформаційних та педагогічних інновацій, самовдосконалення професійної майстерності, зростання особистісного розвитку та професійної кваліфікації;

— цілісне самотворення майбутніх фахівців на розвиток внутрішніх резервів і механізмів самовдосконалення людини в освітній діяльності та саморегуляції особистості як суб'єкта діяльності та життєтворчості до професійної діяльності; досягнення особистісних перспективних змін як потужного інструмента пізнання індивідуальних освітніх знань, вмінь і навичок.

Таким чином, інформатизація освіти підвищує значущість професійного рівня, фахової кваліфікації, професійної компетентності, формування професійного саморозвитку на удосконалення професійних знань, вмінь і навичками та неперервного підвищення професійної майстерності. Інструментами формування професійного саморозвитку майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій виступають: світоглядна мотиваційна сфера, багатофакторний комплекс професійних компетенцій, стратегія до професійної діяльності, цілісне самотворення майбутніх фахівців.

Список використаних джерел:

1. Карабін О. Й. Професійно-педагогічні передумови професійного саморозвитку майбутніх фахівців комп'ютерного профілю / О. Й. Карабін // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія. — Зб. статей : — Ялта. РВВ КГУ, 2014. — Вип. 42. Ч 4. — С. 155–162.

2. Колодницька О. Д. Стимулювання професійного саморозвитку майбутнього вчителя гуманітарного профілю засобами проектних технологій : дис. .. канд. пед. наук. — 13.00.04 / Колодницька Ольга Дмитрівна. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. — Тернопіль, 2012. — 238 с.

3. Тухватуллина С. Ю. Обзор ключевых принципов, механизмов и барьеров профессионального саморазвития личности [Електронний ресурс]. / С. Ю. Тухватуллина, О. А. Шумакова // МНКО. 2015. — № 1 (50). — Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/article/n/obzor-klyuchevyh-printsipovmehanizmov-i-bariero-professionalnogo-samorazvitiya-lichnosti> (дата звернення: 28.09.2016).